

Over de as-if persoonlijkheid – Ardalan Najjarkakhaki – 05-10-2025

In het boek 'The As-if Personality Revisited' van Sherwood & Cohen (1994) wordt beschreven hoe sommige patiënten door zeer gebrekkige spiegeling in kritieke fasen van de ontwikkeling geen 'false self', maar 'no self' ontwikkelen.

De auteurs benadrukken dat er in deze gevallen géén sprake is van een overaangepast onecht zelf, maar van een volstrekt leeg zelf: "There is no false self because there is no true self to uncover".

Zij beschrijven dat je na enkele maanden psychotherapie met dit type patient tot de verontrustende ontdekking komt dat er eigenlijk maar één persoon in de kamer is. De patient tegenover je is niet meer dan een perfect afgestemde kameleon die al naar gelang de eisen van de omgeving van personage verandert.

Ik ben dit type patient slechts een enkele keer tegengekomen. Het betrof een man die elke paar jaar een constellatie van eigenschappen, opvattingen en omgangsvormen kopieerde waarmee hij een tijd vooruit kon, als een tijdelijke jas, om daarna naarstig op zoek te gaan naar een nieuw script over wie hij kon zijn.

Ik kom veel vaker de false-self patiënten tegen die losgekoppeld zijn van hun emoties, verlangens, en individualiteit. Via psychotherapie kunnen zij geleidelijk contact maken met deze lagen, maar blijven intussen door vrees voor afwijzing erg angstig en inschikkelijk. Om te ontdekken wat zij zelf willen, is het eerst nodig dat ze geïnteresseerd raken in zichzelf.

Of er is bij hen sprake van een hele succesvolle, fantastische en aantrekkelijke buitenkant, waarbij zij op maatschappelijk vlak excelleren, maar zich van binnen leeg, vervreemd en latent suïcidaal voelen.